

ΘΕΜΑ: Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑ.

1. Από τις προσυνεδριακές διεργασίες, αλλά και από δηλώσεις επωνύμων στελεχών, φαίνεται να αναδεικνύεται ως κυρίαρχη η άποψη περί μη εκλογής Αντιπροέδρου του Κινήματος. Ακολουθεί η άποψη περί εκλογής Αντιπροέδρου - υπό την εκδοχή της «καθαρής λύσης» ή υπό την εκδοχή της «δυναρχίας» - ενώ έπεται η άποψη περί εκλογής Προέδρου.

2. Η κυριαρχούσα άποψη βασίζεται στο επιχείρημα της διασφάλισης της ενότητας στην παρούσα μεταβατική φάση. Προτάσσει ιδίως το ακραίο ενδεχόμενο μίας διάσπασης ή έστω μίας εσωκομματικής πόλωσης γύρω από πρόσωπα και πέρα από αρχές, προοπτικά βλαπτικής για το μέλλον ενός κόμματος εξουσίας.

3. Η ενλόγω άποψη φαίνεται επίσης να ευνοείται τακτικά από την θέση περί ενότητας που εξέφρασε ο Πρόεδρος του Κινήματος, το νομιμοποιητικό βάρος του οποίου ίσως επικαλεσθεί στις κρίσιμες φάσεις του προσυνεδριακού ή του συνεδριακού διαλόγου.

4. Δύο είναι τα σημαντικότερα αντεπιχειρήματα κατά της «μη εκλογής»:

α) Αντεπιχείρημα ουσίας: Συντηρείται μία εκκρεμότητα «αμφίσημης» κατάστασης, η οποία εξ αντικειμένου υπονομεύει τη σχέση κόμματος/κυβέρνησης. Το μελλοντικό κυβερνητικό έργο πρέπει να τύχει της έμπρακτης ενθάρρυνσης του Συνεδρίου. Η υπαναχώρηση ως προς την αναγκαιότητα της εκλογής αντιπροέδρου ίσως ερμηνευθεί ως δυσμενής τοποθέτηση του σώματος απέναντι στην Κυβέρνηση.

β) Αντεπιχείρημα διαδικασίας: Αν το Συνέδριο «αποφύγει» την εκλογή αντιπροέδρου, δημιουργεί ερωτηματικά ως προς την αναγκαιότητα της σύγκλησής του. Η εικόνα που δημιουργείται εν προκειμένω είναι αυτή ενός κόμματος αδύναμου, που διστάζει να αναμετρηθεί με τις κρίσιμες καμπές της ιστορίας του.

Τα παραπάνω αντεπιχειρήματα εκτιμάται ότι δεν έχουν εξαντλήσει την εμπέλειά τους, ιδίως όταν επισημαίνεται η υπερβολή του κινδύνου της διάσπασης που προβάλλει η άποψη περί «μη εκλογής».

5. Εν πάση περιπτώσει είναι λάθος να υποτιμηθεί η κυριαρχούσα άποψη. Τα κύρια σημεία ενός σχεδιασμού πολιτικής για την περίπτωση που τελικά αυτή θα υιοθετηθεί από το Συνέδριο είναι τα εξής:

α) Με δεδομένη τη μη εκλογή αντιπροέδρου, το Συνέδριο αποφασίζει (είτε με είτε χωρίς τροποποίηση του καταστατικού) τη μεταφορά ορισμένων κρίσιμων αρμοδιοτήτων στον Πρωθυπουργό. Ρητή απόφαση πρέπει να υπάρξει ιδίως για την αρμοδιότητα της κατάρτισης των εκλογικών συνδυασμών σύμφωνα με το σχήμα: ο Πρωθυπουργός καταρτίζει τους συνδυασμούς - αφού λάβει υπόψη τις επιλογές των επί μέρους οργανώσεων - και η Κ.Ε. καλείται να εγκρίνει αυτούς τους συνδυασμούς. Ανάλογη απόφαση πρέπει να λάβει το Συνέδριο για την αρμοδιότητα του Πρωθυπουργού, όχι μόνον να συγκαλεί, αλλά και να προεδρεύει στην Κ.Ο. Εφόσον αποφασισθεί ότι ο Πρωθυπουργός προεδρεύει σε όσες συνεδριάσεις της Κ.Ο. αυτός συγκαλεί, αλλά και όταν αδυνατεί να προεδρεύσει ο αρχηγός του κόμματος, δεν τίθεται ζήτημα τροποποίησης του άρθρου 16 παρ. 2 του ΚτΒ.

β) Το Συνέδριο αποφασίζει τροποποίηση στο καταστατικό με ειδική προσθήκη για την αναπλήρωση του Προέδρου. Ο θεσμός δεν προβλέπεται σήμερα ρητά, ούτε προκύπτει ερμηνευτικά. Προσφορότερη λύση φαίνεται να είναι αυτή της αναπλήρωσης από το Ε.Γ. με τη συμμετοχή και υπό την προεδρεία του Πρωθυπουργού. Οι ευρύτατες αρμοδιότητες του υπό αναπλήρωση Προέδρου, οι οποίες άπτονται και της κυβερνητικής πολιτικής, μπορούν να νομιμοποιηθούν στο σώμα του Συνεδρίου τη λύση αυτή.

Αθήνα, 13 Ιουνίου 1996